

35 სწრაფის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 35.

კვირა, 25 აპრილი 1902 წ.

გაზეთის № 1793.

პირველი სიყვარული

გენტე ტოკატისა

I

ზაფხულის ბინდი პატარა ქალაქს ნელ-ნელა გადაეფარა. ზოგიერთ ადგილას ფანჯრებიდან მკრთალად სინათლე გამო-
აშუქდა. ორსართულიან პატარა სახლში, რომლის ერთი კედე-
ლი სისაფლაოს შევსურებდა, ისევ ზნელოდა. ხეივანზე ასულ
ვაზის ტოტებს პატარა სახლი კვლავ უდავოდ მთლად დაგებუ-
და და შესავალ კარებს გუმბათივით დასკერებდა. ერთს ცო-
ცხალ ზაღახებში შემორტყმულ ფანჯარაში იჯდა ახალგაზდა
ქალი; იდაყუზე დაყრდნობილი მისი ფერმკრთალი სახე ცას
გაპყრებდა, რომელიც უშეგებელ თაღად მის ფეხებზე მიც-
მულ თაღებზე წინ გადაქიმულიყო. ოთახი თითქმის ბინდმა
მთლად მოიცვა, მხო-
ლოდ ერთი კუთხი-
დან თეთრი საგანი
თვალს-საჩინოდ გა-
მოიქიტირებოდა... ეს
იყო საქორწინო აბ-
რეშუმების კაბა.

ხელო უნდა იმის
კოლი გამბარაიყო.
ღიახ, ხელო, საღამო-
ზე... გულ კეთილია
ის და აღერსიანად
მტკევა; ყოველ სურ-
ვილს მალე იკებს
ამის თვალებში, მზად
არის ყველაფერი შე-
უსრულოს, და ამა-
საც მოსწონს იგი...
მაგრამ არ უყვარს კი.
წყნარად და გა-
ბედვით თავის თავს
ტუნებოდა, რომ მას
არ უყვარს იგი ისე,
როგორც თვითონ.
მაშ რაღა უთხრა
თანხმობის „ჰო,“ თუ
წინაღ ბევრს უარს
ტუნებოდა?

ხალხი ლაპარაკობ-
და, რომ ვითომ ის
დღიხანს ელოდა
თავის ბედს.

მაგრამ ისინი სცდენ
ბიან. იგი ვარჯღ ზე-
დავდა მწარე გრძო-
ბას მის თვალებში,
ზედავდა, როგორ
იტანჯებოდა ამის გუ-
ლისათვის, მზად იყო
ყველა მწუხარება აე-
ტანა ამისთვის, და
სიბრალოდმა მოიკცა
იზიტი, რომ კარ-
გად გრძობდა, თუ რა მწარე ტკივილია—უარის თქმა თავის
ბედნიერებაზე.

გარშემო ყველაფერი მოსაწყენი ვახდა ამისთვის; თავში
აზრები ისე გადავლართა, რომ აღარ იცოდა რა ექნა. უნდო-
და როგორმე შეუმწევად ხალხში გარეულოყო, რომ ანგა-
რისში არავის მოეკითხა, არავის ხმა არ გვეცა, ოღონდ კი
დაბრუნებინა ისევ სიმშვიდე.

უფრო ძლიერ გავლევდა ხელა მოგონება იმ ადამიანისა,
რომელზედაც ამ რამდენსამე წლის წინად დანიშნა და რომე-
ლიც უღრმოეო სიცილითა შეუბრალებლოდ მოსტაცა.

უნდოდა მთელი თავის სიკოცხლით მხოლოდ იმისთვის
ყოფილიყო, არავის კოლობა არა სურდა, მხოლოდ მისი კუ-
თვნილება გამზარაიყო, მაგრამ არ მოხდა. როდესაც ფეხები
წარსულ მოგონებაზე შედგნენ, როდესაც მთლად წარსულმა
მოიკცა, თან რაღაც სამდურავმა გაიღვიძა მის გულში.

არ უნდოდა ამაზე ფიქრი, უნდოდა დაევიწყნა, მაგრამ
ვერ მოახერხა.

ღიღის სიყვარული.—ქანდაკება ვანდერ-სტრატისა

რამდენად დანიშ-
ნული დღე ახოვ-
დებოდა, როდესაც
იგი სხვისა უნდა გა-
მზარაიყო, იღენდა
უფრო გული უწ-
კოლდებოდა. უპა-
სუხოდ რჩებოდნენ
გრძობაწინი, რო-
მელნიც ერთ ღროს
იგრძნო და ეხლა
ისე მკაფიოდ თაღ-
წინ ეხატებოდნენ.

სიტყვა მისცა და
უნდა აასრულოს
ხელო, როგორ გაუ-
ხარდა მისს მოხუ-
ცებულ დედას, რო-
დესაც დანიშნა გი-
გო; ყველანი აქე-
ბდნენ და ქვიან ქა-
ლად სთვლიდნენ.

მაგრამ ფიქრები ისე
შემოსწროლიდა, რომ
თითქმის გონება ეკარ-
გებოდა.

ხელო...
დღე უკვე ბინდად
იცილებოდა უნდო-
და როგორმე მისი
მხველობა შეეყენე-
ბინა, უნდოდა მზე
დაეკარა, რომელიც
კარგა ხანია მალღ
მთებს მოჰფარებო-
და.

მოკლე ეამა ლა-
მის ხანა; როდესაც
გაიბრუნს, მიცემული
სიტყვა—„ჰო,“ უნდა
ასარულოს.

ქუჩას გადავბედა.
ანთებული ფარები გრძობდა გამბულოცენენ. პირდაპირ სხ-
ლის ფანჯრიდან ოღნავ გამობურტყავდა სინათლე.

სიბნელეში მოჩვენებასავით დაძვინჯავენდნ ლაბურები, რომელიც ლამის წყედლის აფხიზღებდნენ. მიღამო კი სიჩუბით იყო ვარშემო მოცული, თითქოს ყველაფერს ჩასძინებიაო.

დედა ცოტა ხნით სადღაც წაუვიდა; ეს კი ერთი საათის შემდეგ უნდა მოზადებულყო. ქალაქის ერთ საუკეთესო სასტუმროში უნდა წასულიყო, რომ ქორწილის წინა ღამე ნათესავ-ნაცნობებთან ღებნაში გაეტარებინა.

ასეთია ჩვეულება. ხვალ, ჯვარის წერის შემდეგ სხვაგან უნდა წასულიყვნენ და ამიტომ დღეს დროს გასაბარებლად შეიკრიბებიან.

ოთახში მარტო იყო. მოხუცებულ ლისბეტას, მზადებით და მუშაობით მოქანცულს, სამზარეულოში ჩასთვლია.

ეს კი მარტოდ დარჩა. მარტოდ არის მხოლოდ ერთი საათით; ეს დრო ისე ეჩვენა, თითქო ყველასაგან მივიწყებულია ამ ბნელ ოთახში, დატოვებულია... თავი ვეღარ შეიზავრა და დაბალუბით ცრემლები გადმოსცივდა. ისე ეჩვენებოდა, თითქოს სამუდამოდ იყო დაიწყებული; ჰგონობდა, რომ იმის წმიდათა-წმიდა გულში დანიშნულ ადგილს ვერ დაიჭერდა, მისი პატ-

არდისცვა ა. ა. პანზალივისა.
(გასტროლები არტ. საზ. თეატრში).

ნებულია, არც ის მოსთხოვს წრფელ, მტკიცე სიყვარულს. მასთან შეჩვეული იყო და არც უშალავდა განსვენებულის მიმართ გრძობას, რომელიც ვერ კიდევ არ დაპვიწყებოდა.

იმ დღიდან, რაც ის დაჰკავა, ვა, მარტობასა ჰგონობდა; გულის სიზნობარულე მასთან ერთად დაჰკარგა...

ოთახში სრულიად ჩამობნელდა.

ლამის ნიათი ოთახი წყნარად სასიამოვნოდ იესებოდა და სურნელოვან ყვავილ-ბაღაზების სუნსა მუნდა გარშემო.

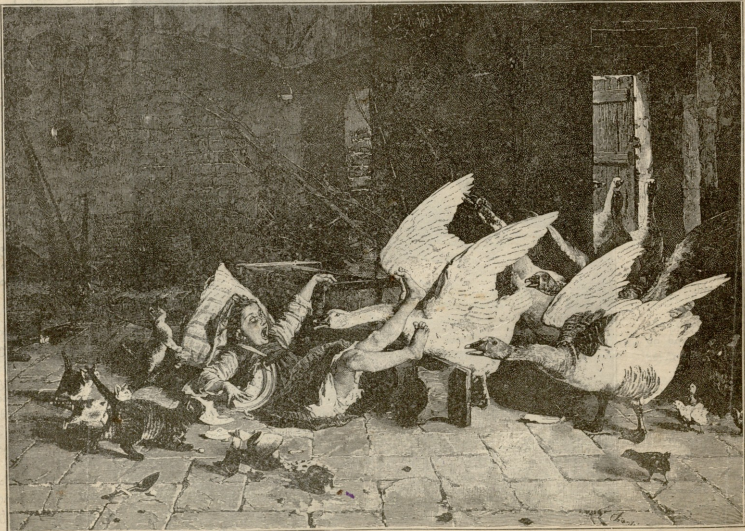
უკბათ თავში გამოურკვეველი აზრი მოუვიდა, გულზე რაღაც სიმძიმე იგრძნო, რომეღმაც შიში ალუქრა.

განუზომელ გრძობით ინსტიქტურად თავზე აბრეშუმის დიდი შალი გადიგლო.

შემდეგ წყნარად ბაღში ჩავიდა, სამზარეულოს კარებიდან დინახა მოხუცებული სკამზედ ჩათვლებული ლისბეტა.

ბაღში შევიდა. ყველის ბუჩქებს გვერდზე გაუარა, პატარა ალთაყვის კარი გამოაღო და ქუჩაში გავიდა.

სალამის წმინდა ნიაგმა სა-

პატეზის იერიში. - სურათია კერძიას.

ვის მცემელი იქნება, ერთგული მეუღლე, მომთმენი, გამგონი, მაგრამ შეცვარება კი არა შეეძლებოდა, და დარწმუნ-

სიამოვნოდ იმოქმედა. თითქოს მძიმე ტვირთი მზრებიდან ჩამოხსნეს, ისე ღრმად ამოისუნთხა ტანჯულ გულიდან.

თავიდან მხრებზე ჩამოუვარდა შალი, მაგრამ ყურადღე-
ბას არ აქცევდა, წყნარად წინ მიდიოდა და თან აქეთ-იქით
იკტირებოდა. შორს, უკანინან ბნელურბა შემოსმა, მაგრამ
ვერ გავჩრა, ვინ იყო, კაცი თუ ქალი.

ამ გზით ცრტაბ მოსიანოლე—მოლოდ მეზობლები თუ
იქმებიან.

კვლეო-კვლეო ზედ სასაფლაო-
ზე მიდიოდა, სადაც ერთს პატა-
რა საფლავის დაუკრებავ მოა-
ჯირს უახლოვდებოდა; პირვე-
ლიად ხშირად მიდიოდა ხოლო
აქ, თითქმის ყოველ დღე და რამ-
დენსამე საათს ატარებდა მწარე
ფიქრებში; მისთვის აუკლებელად
საჭიროდ ვახდა აქ იმ დღის მო-
გონება, როდესაც პირველად
დაინახა ეს საფლავი; უფლებო-
და მოგონება იმ გრძნობათა,
რომელნიც ჩაჰყოლიდა ღრმად
დაძაბულ იმ აისრებასთან ერთ-
თად და რომლის თავზედაც ეს-
თა-ვარდ-ვავილები იშლებო-
დნენ.

ამ ეპაზდ ცივმა სამარემ მეტი
არა უთხრა-რა, ვარდა ამისა,
რომ ღრმად გულში ჩაიმაჩრა
იმისი მგვაგობარი.

დღესაც მიიზიდა იმ ადგა-
მა, სადაც თავის ბედნიერება
სამუდამოდ დაეშარხა.

აი სდგას იგი საფლავებ შო-
რის, მარმარილოს ჯვრებ შუა,
რომლებიც საიდუმლოებით მო-
ცულნი თუთარდ იკტირებიან
ამ ბნელ ღამეში; ვარს მას მო-
ბუტბუტე ხეები და ბუჩქები
შემორტყმოდნენ და მოწყენი-
ლიად კვნიით იფნის ხე თავს დას-
ცქეროდა, სადაც ვარდ-ბაღის
უფრო სასიამოვნოდ ჰყავოდ-
ნენ, მინამ სხვაგან.

საფლავის ქვას ვარს ეხვეო-
დნენ დაწული ვარდები, რომ-
ლებიც ამ ვარდ ღამეში თავებრ
დახმვეს სუნსა ჰუნდნენ ვარდში.

უცბად მუხლებზე დაეშვა და
აკან კალბული ხელები თვალებ-
ზე მიიფარა. კარგა ხანს დარჩა
ასე, აზრებ-ვაუტრებული, უგრძ-
ნობელი.

შბოლოდ ცრემლები უსკლევ-
ბდნენ ხელებს, საიდანაც ცვა-
რებრივ წვეთწვეთად ვარდს
ფოთლებს ეცემოდნენ.

ძლივს გამოერკვია ამ მდგომარეობიდან...

ერთბელ კიდევ შეეკიდნენ ფიქრები და სიმზიარულე და
ბედნიერება მოაგონეს, რომლებიც მას დაეკარგა.

განუზომელი სურვილი აღებრა დარჩენილიყო აქ, სასა-
ფლაოზე, იმის გვერდით... მაგრამ ამის ასრულება შეუძლებ-
ბელი ვახდა, ლარბობად ტენება ეს, რაკი დაუფიქრდა თავის
სურვილს.

აი, იმის უნდოდა, რომ სულით ღონიერი ყოფილი-
ყო... იმის, ხმა შემოესმა, თითქოს გამოეღაპარაკია. გრუბ-
ტელმა დადარა ხსებულში; ჰგრძნობდა აღერსს, თითქოს თან
თებზე ხელსაც უსვამდა...

მაგრამ ეს საღამოს წიაფი იყო; იგი ფოთლებ შუა ძვრე-
ბოდა და თან რაღასაც ჩასურთულებდა მათ.

მაი რეზულტების ზეწარი ცას ნელ-ნელა შორდებოდა
და უფრო რეკვეოდნენ აწოწილი ხეები და ბუჩქები, ვარს-
კვლავებმა ერთი ერთმანეთზედ გამოაშუქეს, თითქოს უფსკურ-
ლიდან გამოეკურთდნენ.

იქვე მაღალ ნესტიან ბოლახებთან ამ მაყრატულელ ღამეში
ციცინათობებმა გამოაშუქეს.
ქალი უცბად შეკრათ...

სასაფლაოს საყდრის სამრეკლოდან ყრულ ზარის ხმა მო-
სმა და საღალე შორის გადაიკარგა.

ღონე ძლივს მოიკრბა, მუხლებზე ხელი ვადიასა, თით-
ქოს ამით უნდოდა მძივე ფიქრები თავიდან მოეშორებინა.

იგი ისევ უნდა დაბრუნებულიყო ცოცლებთან, უნდა
ხეხუბრა მათთან, ეცინა, რომ თავის
პატარაძობის ბედნიერება
ქნებებინა იმ საღამოს, რომელ-
იც დროების გასატარებლად
იყო დანიშნული. უნდა მოეს-
მინა დიდ განათებულ დარბაზში
მილოცვა იმავად, რომლებიც
ვერას იგრძნობდნენ, ვერ მიხე-
დებოდნენ იმის გულის თქმას,
გრძნობას. ამასაც მათთვის უნ-
და გულწრფელი მადლობა გა-
დაეხანა.

რა იქნება, რომ აღარ და-
ბრუნდეს და აქ დარჩეს?
ეს ხომ სრულიად მოუფი-
ქრებლობა იქნება...

ქალი ისევ საფლავებ დაე-
შვა.

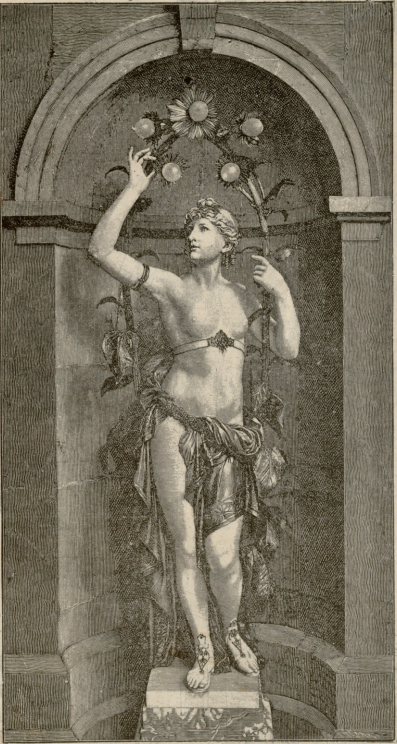
აღუღებულმა უკანასკნე-
ლიდ კიდევ დაფიქრია მწარე
ცრემლები, თავი ისევ მალე
შეიმაგრა. წითელი ვარდი მოა-
გლოჯა, უკანასკნელად საფ-
ლავს გადახედა და იმ ადგამს
გამოერკვიდა, სადაც დამარ-
ხელი იყო მისი იმედი. სახლში
დაბრუნდა.

მაგრამ იქ, სასაფლაოზე დარ-
ჩა ერთი რამ, ყველაზე ძვირ-
ფასი—მისი გული, რომელიც
ეკუთვნოდა მხოლოდ განსე-
ვნულს, მხოლოდ იმას.

როდესაც დაბრუნდა ნახა,
რომ მოხუცებული ღისბეტა
შინს მისცემოდა. ტანისამოსი
უნდა გამოეცვალა, კარგა ხა-
ნა დრო იყოს...

წყნარად, აუჩქარებელი ჩი-
ვი სადღესასწაულო ტანისა-
მოსი და დღესად და საქმოს,
რომლის ცოლიც მერევე დღეს
უნდა გამადაიყო, დამწიდ-
ბული ვაჟყვა დროს ვასატარე-
ბოდა.

მხოლოდ ხანდახან ტუტე-
ბრა სასიამოვნოდ შეუთამა-
შებდნენ ხოლომე ცის ვამარასა-
ფით, მეუღლსგვლიდა, ხმა, და-
ბალი და ნაღლიანი, წაავადე-

გზივლება ვაზაფხულია. (მარმარილოს კანდაცხა იანე ბენქისა).

იმ მშუხარე ხმას, როდესაც საშობოლსამდე სწუხან. ზოგიერ-
თები ამ დღის ბედგაღწევათა მხანდნენ ამას...

როდესაც მეორე დღეს, პატარა საყდარში საკურთხე-
ლის პირდაპირ, მორავულ-მოკაშულ ამხანავ კაცულს შორის
მღელის წინ დგას, რომელიც ჯვარსა სწერა, ყველის მზრი-
დან მაყურებლების თვალები მისწერებოდნენ; თავის სიწმე
დაარტია პასუხით—თანახმა ვარა; რომლითაც მთელი სიცო-
ცხლით უგრძობდებოდა ვეგრდით მგვამ საქმოს. ცნტ ცი გი-
გონა იმის, სასიამოვნოდ, დინდად წარმოქმული, სიტყვები,
ვერ შეშინა, რომ ტუტები აუჯანდალდა და გული სიმწარით
მოეკუწა.

თავი შეიმაგრა. მხოლოდ აქ კალბული ხელი გულს
იტაცა, რომ ტკივილი შეეყენებინა.—მაყურებლებისათვის ეს
შობობა და კონტა და საგრძნობლად გამოხატა; მისი თითე-
ბი და იმის ვარდს შეგობ, იმ ვარდს, რომელიც გულში
სასაფლაოდან მოიგრა და დღეს, როდესაც მის თმას საკურ-
წილოდ ჰრავადნენ ყვაილებით, აღუღებულ გულთან და-
მა-
ლას; იმ გულთან, რომელიც თავის საქმოს სრულიადც არა
მეუფუნოდა, რომელსაც სხვა დაჰპატრონებოდა სასუბოლო.

აღ. საბათაშვილი

ბალახის პარკებში, კანდილაბების ჩიქლაშა.

გომომკვებელი და დრ. რელაქტორი ალ ჯაბადანი